

AJKUK

FARID AIT SIAMEUR *

SAAD BENYAHIA

"NU SE POATE PICTA
ALB PE ALB,
NEGRU PE NEGRU.
FIECARE ARE NEVOIE DE
CELĂLALT PENTRU A SE
REMARCA"

MANU DI BANGO

NEM LEHET FEHÉRREL
FEHÉRRE FESTENI, FEKETÉVEL
FEKETÉRE, MINDEGYIKNEK
SZÜKSÉGE VAN A MÁSIKRA
AHHOZ, HOGY
ÉRVÉNYESÜLJÖN

MANU DI BANGO

"Не може да се рисува с
бял цвят на бяла хартия и с
черен цвят на черна хартия.
Всеки има нужда за другия
за да се потъкне."

Manu di Bango

"NAŠTI RANGAREL PES
PARNO P-O PARNO
KALO P-O KALO
SARKONES SI LES TREBAJPEN
AKALAVRESOR TE DAŠTI
OVEL PRINZARDO"

MANU DI BANGO

ajkank

Brosuța AJKUK trăiește, împreună cu pestii, într-un lac. „Brosuță AJKUK, doar tu poți să supraviețuiești și în apă, și pe pământ. Du-te să vezi ce se întâmplă în pădure.”

Жабчето АЙКУК живее в едно езеро, заедно с рибите. "Жабче АЙКУК, единствено ти можеш да живееш и във водата и на земята. Отиди да видиш какво се случва в гората".

AJKUK, a Brekusz együtt élt a halakkal a tavacskában. "AJKUK, te aki el tudod hagyni a tavacskát, nézd meg légy szíves, mi történik a mezőn".

I žamba AJKUK živel khetanes le mačhenča ande jekh len. "Žambice AJKUK, numaj tu šaj te žives vi and-o pani, vi opre phuv. Ža thaj dikh so maj si and-o veš".

AJKUK se întâlnește cu porumbelul și îi spune: „Porumbelule, tu poți să zbori sus de tot. Spune-mi ce vezi de acolo”.

АЙКУК се среща с един гълъб и му казва: "Ти можеш да летиш най-високо. Кажи ми какво виждаш от там".

AJKUK találkozik a galambbal és azt mondja neki: "Te, akinek abban a szerencsében van része, hogy olyan magasra repülhet, mondd el nekem, mit látsz ott a távolban?"

I AJKUK arakhel pes le gulubağa thaj phenel laqe: "Gulube, tu daşti te xuräs but opre. Phen manqe so dikhes othe?"

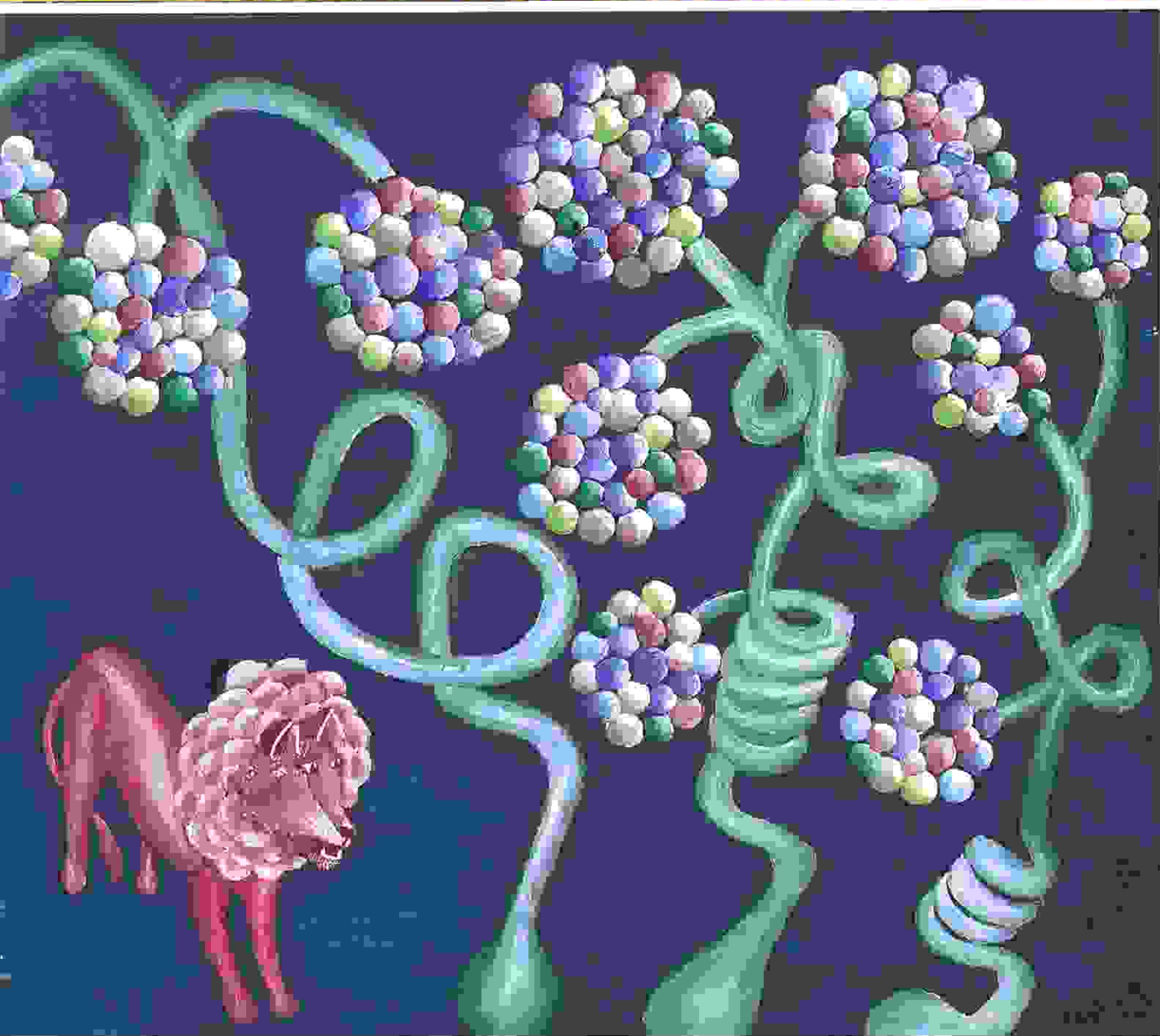
Porumbelul îi răspunde: „Îi aud pe lei cum rag în pădure. Casa lor este în pericol!”

Този гълъб му каза: "Чувам как лъвовете рѣмжат в гората. Къщата им е в опасност!"

A galamb azt válaszolja: "Hallgatom az oroszlánok üvöltését az erdőben,
mert veszélyben vannak!"

I guluba phenel laqe: "Šunav le levuren sar bašen and-o veš, Lengo kher si
and-o trašavipen!"

"Situația e gravă: leii și animalele fug, pentru că pădurea a luat foc!"

"Положението е тежко: лъвовете и животните бягат защото гората е обхваната от огън!"

"A helyzet igen súlyos: mivel tűz ütött ki az erdőben és az oroszlánok a többi állattal együtt menekülnek!"

"I situația si but phari: ăl levură thaj ăl zivutre nașen sosqe o veș lilăs jag!"

Leii vin înspre lac, să ia apă. „Să aveți grijă, spune AJKUK, trebuie să împărțim apa, pentru că aici locuiesc peștii”.

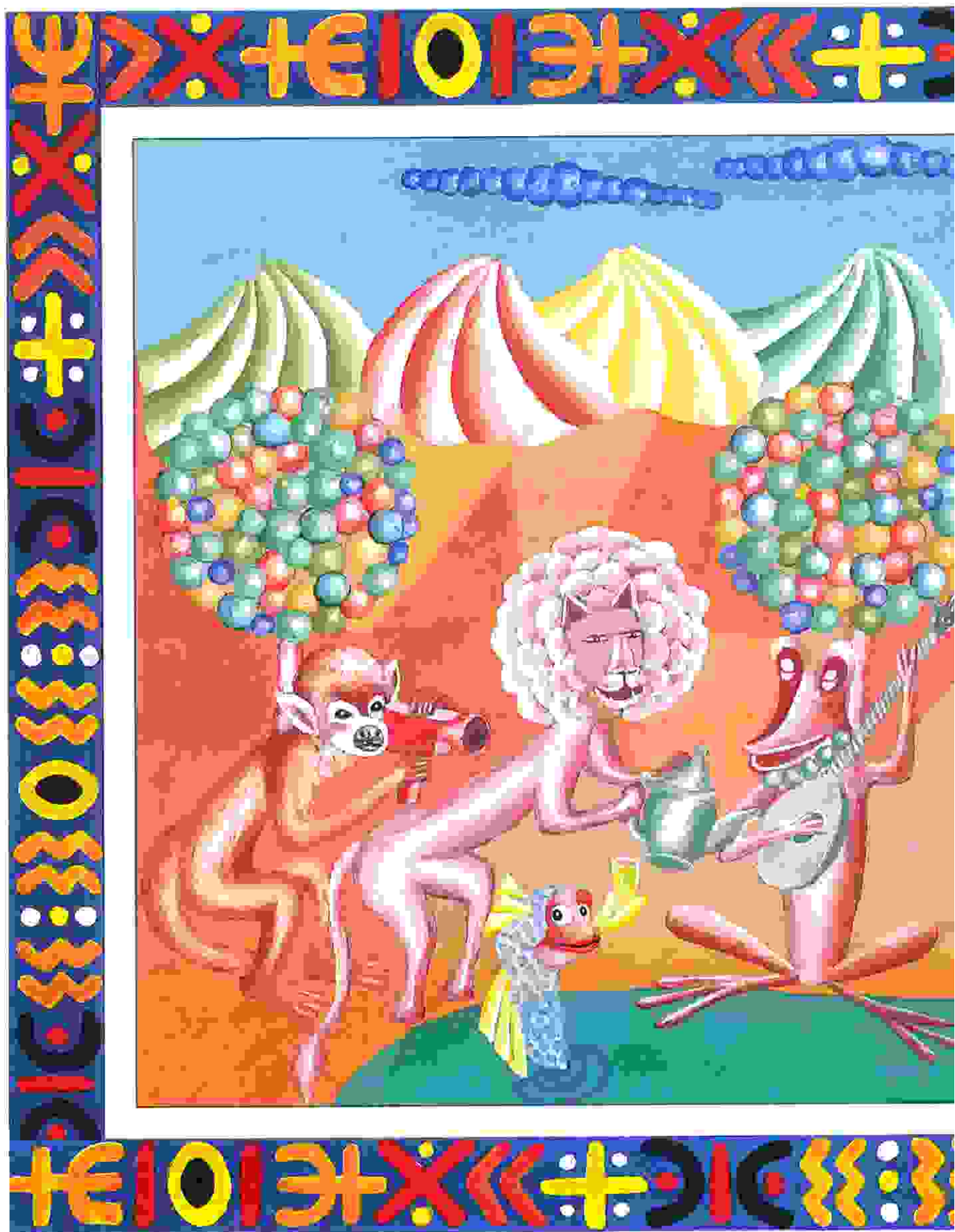
Лъвовете идват към езерото, да вземат вода. "Да внимаваме, казва АЙКУК, трябва да внимаваме с водата, защото тука живеят рибите".

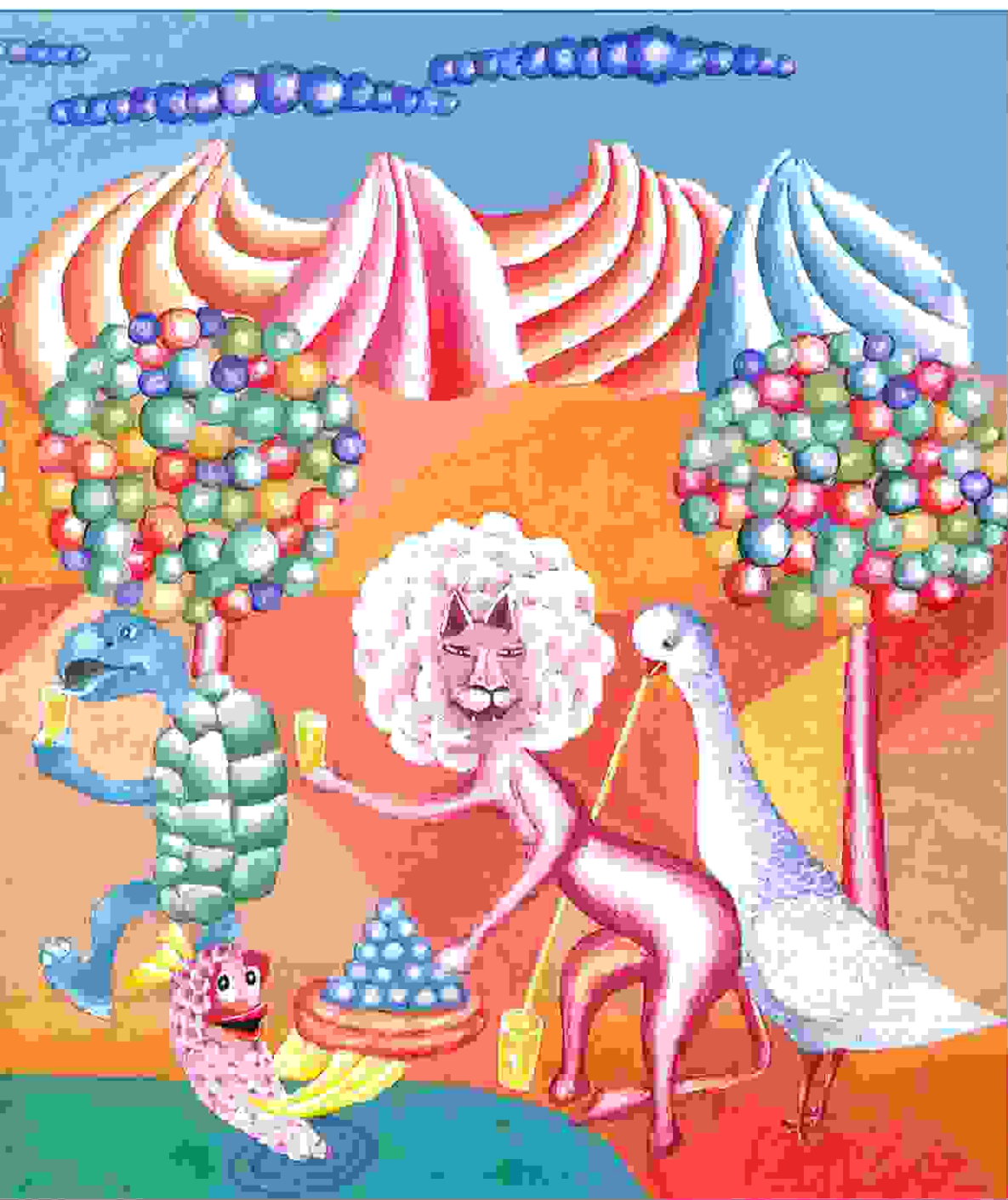

Az oroszlánok a tavacskához közelednek, mert szomjasak. "Okosan viselkedjétek, mondja AJKUK, mert a vizet meg kell osztanunk, mivel mi ott élünk közösen a halakkal".

Äl levurä aven karíng i len te lien pani. "Thon samaðe, phenel i AJKUK, trebal te ringäras o pani sosqe kathe given äl maðhe".

Draga noastră AJKUK.

Esti cea mai simpatică broscuță pe care am întâlnit-o vreodată. În cele ce urmează, vom încerca să-ți spunem de ce te iubim atât de mult.

Te iubim pentru că „meseria ta înseamnă întâlnirea”. Ești mesagera peștilor, care vor să știe ce se întâmplă în alte locuri. Și, pentru că nu poți să zbori, ți-ai găsit, la rândul tău, un mesager: porumbelul, care a văzut, în depărtare, cum focul distruge tot ce-i iese în cale. Cum să reacționăm? Bineînțeles că nu trebuie să stăm cu brațele încrucișate. Foc! Este o urgență!

Oamenii găsesc, adeseori, în întâmplările lor mărunte sau în marea Istorie, „soluții care sunt mai rele decât răul însuși”. În cazul unor conflicte, fiecare își vede propriul interes și problema este repede rezolvată. Soluția e reprezentată, în general, de forță, de violență: nu avem timp de pierdut cu discuții inutile. Nu este nevoie de timp pentru a discuta, nu este nevoie de un mediator...

Și iată cum tu, broscuță dragă, ne arăți realitatea interdependenței: peștii, porumbelul, leiul trăiesc, cu toții, pe același pământ... ne arăți că trebuie să învățăm să împărțim. Deși diferite, animalele depind unele de altele... Și chiar dacă nu vorbesc aceeași limbă, ai reușit, datorită farmecului tău, fără doar și poate, să le convingi că cel mai important lucru este să învețe să trăiască împreună.

„Toți diferiți, toți egali” nu este doar un slogan pentru vișători... E o problemă de educație. Ca să aducem un argument în plus: îl cităm pe Panait Istrati, scriitor și călător, care spunea, în textul „Ceva mai bun, ceva mai uman”, că „vișătorii sunt sarea pământului.”

Dragă broscuță, te iubim mult pentru că mesajul tău este simplu și complex în același timp, pentru că mesajul tău ne poate ajuta să ducem o viață mai bună împreună, să fim mai rezonabili, să ne ascultăm - mai des - inima, visele, întru ceva mai bun și mai uman. Pentru toate acestea, micuță AJKUK, îți mulțumim.

Călin Rus,

Directorul Institutului Intercultural Timișoara

Jean-Paul Quioc,

Responsabilul Asociației Peuple & Culture Finistère,

Franța

Kedves Brekuszom, AJKUK!

Régen hallottam olyan szép történetet, mint a tiéd. Segítőkészséged és találékonyságod segített mindazoknak, akikkel megosztod a lakóhelyedet.

A bajban, amit a tűzvész okozott együttműködő barátokra lettél, megnyerted őket az összefogásra, hiszen együtt jobban és sikeresebben győztétek le a pusztító tüzet.

Mindenki mozgósította azt a képességét, amivel hozzá tudott járulni a tűz legyőzéséhez. A halak, a galamb és az oroszlánok. Csak úgy lehettetek eredményesek, hogy nem az egyéni, önző érdekeket helyezték előtérbe. A halak megosztották életeleüket a vizet a tűz oltásához, Te Ajkuk, el tudtad hagyni a vizet és segítségül hívtad a galambot, aki a magasba repült és onnan látta a tűz közeledtét. Így együtt, a te közvetítéssel urrá tudtatok lenni a pusztításon.

Mindenki rendelkezik olyan képességgel, tehetséggel, amivel segíteni tud másokon, hozzá tud járulni a közös problémák megoldásához, jobbá, szebbé és békésebbé tudja tenni azt a közös világot, amelyet megosztunk egymással. Hiszen mindannyian ugyanazon a földön élünk.

Kedves Ajkuk, nagyon örülök, hogy megismerhettem és találkozhattam barátaiddal is, azokkal, akiknek méltón nyerted el a barátságát, szeretetét. Kívánok neked további jó brekegést egy békésebb világban!

Éva B. Nagy igazgató,

Alapítvány az Emberi Jogok és Béke Oktatásért

Мила АЙКУК,

Ти си най-симпатичното жабче което някога сме срещали. В това което следва ще се опитаме да ти кажем защо те обичаме толкова много.

Обичаме те защото "твоят жанр означава, среща". Ти си приятник на рибите, които искат да знаят какво се случва другаде. И, поради това че не можеш да петиш, на твоя ред, памери приятиш: един гълъб, който е вилзъл, в далечината, как огънят унищожава всичко което му излиза настрел. Как да реагираме? Разбира се че не трябва да стоим със скръбени ръце. Огън! Това е спешност!

Хората намират често, в дребните случки или във великата История, "решения които са по-добри от самата злоба". В случай на конфликти, всеки си дава собствения интерес и по този начин проблема се разрешава. Решението е обществено, по принцип, от сила и не жестокост: няма време за губене в безполезна дискусия. Няма нужда за време за да се разговаря, няма нужда за посредници...

И ето как ти, мило жабче, ни представяш реалността на взаимната зависимост: рибите, гълъбчето, лъвовете живеят всички, на същата земя..., показвай ни че трябва да научим да делим. Дори и да са различни, животните зависят едините от другите... И дори да не говорят един и същи език, ти успя, благодарение на твоя чар, да ги убедиш че най-важното е да научат да живеят заедно.

"Всички различни, всички равни" не е само девиз за мечтатели... Това е въпрос на възпитание. За да аргументираме по-добре, ще цитираме Панайт Истрати, писателя и пътешественик, който е казал, в текста "Нещо по-добро, нещо по-човешко", че "мечтателите са сити на земята".

Мило жабче, обичаме те много, защото твоето послание е едновременно и просто и сложно, защото твоето послание може да ни помогне да живеем заедно по-добре, да бъдем умерени, да слушаме по-често какво казва сърцето, сънищата, за нещо по-добро и по-човешко. За всичко това, малка АЙКУК, ние ти благодарим.

Călin Rus,

Директор на Интеркултуралния Институт от
Тимишоара

Jean-Paul Quioc,

Отговорник на Асоциацията Peuple & Culture Finistère
от Франция

Amari gudli amalin AJKUK,

Tu san i maj šukar žamba kaj orakhlām lan zi o kana thaj kodolatar mangas te phenas tuqe sostar kamas tut but.

Kamas tut but sosqe „tiri buti si o arakhipen“. Tu phenes le močhenqe so maj šunel pes ande verver thana. Thaj tu sar našti te xuras, arakhlām tuqe varekas te bičhalel al nevimata-le guluban. Kadaja daštisaqli te dikhel sar i jog kaj khošel sã sã arakhel ande pesqo drom. So trebal te keras? Našti te bešas le vastenqa and-o brekh... Phabardol, si jekh bari problema!

Butivar al manuša arakhen ande pesqe tikne paramisã vaj and-i bari historia „solucie kaj si maj khanile de sar o čačo khanilipen“. Kana si jekh konflikte, orkon rodel pesqo intereso thaj i problema si lačhardi siga. Generalo i solucia si i maj bari zor, o maripen: naj amen vaxt te vakeras bitrebutne butã. Na trebal amenqe vaxt te das дума thaj ni jekh mediatoro.

Thaj dikhta sar, tu, gudlie žambe, šikaves amen o čačipen le maskartrebajphasqo: al mačhe, i guluba, al levurã jiven savore pe sajekh phuv..., šikaves amen te das sã maškar amende. Ande lenqo ververipen, al životre si phangle jekh averestar... Thaj vi kana na den дума sajekh čhib, tu daštisaqlan, fire gudlimaqa, te keres len te xacären ke i maj importante buti si te siklon te given khetanes.

„Savore verver, ta savore sajekh“ naj numaj jekh phenipen andar al manuša so dikhen suno... Si jekh buti phangli tar i edukacia. Andar jekh maj bari motivacia, te godisaras so phenelas o Panait Istrati, jekh baro ramosarno so phirelas but thaj phenelas „al šunärne si o lon le phuvago“ ande jekh teksto anovardo „vareso maj lačo, maj manušikano“

Gudlie žambe, mangas tut but sosqe tiro mesažo si loko thaj barvala, sosqe tiro mesažo del amen vast te givas maj mišto khetanes. te ovas maj lache jekh avereča, te dašti ašunas butivar amaro ilo, amare sune... andar vareso maj lačo maj manušikano. Andar savore kodala butã, tiknorrie AJKUK, najšaras tuqe!

Călin Rus thaj Jean-Paul Quioc
translacia Mihaela Zătreanu

Asupra tinerelor generații trebuie acționat încă de foarte devreme, de la vârsta de trei - patru ani, cel puțin pentru a le face să înțeleagă că există limbi diferite, pentru a le face să înțeleagă însăși ideea de diversitate. Este vorba de a le arăta copiilor că există modalități foarte diferite de a desena un iepure și că cei care nu folosesc același cuvânt pentru a vorbi despre un iepure nu sunt neapărat niște barbari.

Si pentru că semiologia se ocupă de toate sistemele culturale (și nu numai de limbi), ea ar putea să contribuie la a îi învăța pe acești copii că există multe moduri de a se îmbrăca sau de a se hrăni, pe scurt, comportamente rituale diferite în diferite societăți.

Aceasta ar fi o metodă de a-i învăța să fie toleranți și înțelegători: Dacă fiecare copil ar putea să privească diferitele sisteme culturale cu aceeași toleranță ca și semilogii, atunci ar însemna că am făcut progrese deosebite!

Umberto Eco

Билгилик үсөнүгөнүз

Върху младите поколения трябва да се въвеждат още от ранна възраст, на три-четири години, да се правят така че да разберат че има различни езичи, да се правят така че да разберат самата идея за разнообразие. Става дума за това да им се покаже на децата че съществува различни начини за рисуване на един човек и че тези които не използват една и съща дума за даговорят един човек не са непременно варианти.

И поради това че религиите има като предмет на изследване всички културни системи (а не само на едните), те би могли да допринесат за научаването на тези неща не само чрез и други начини на обличаване хранене, изграждане, различни ритуални поведенија и различни обичаи.

Това е методът, двата извода на бъдат разбрани и толерантни. Ако всяко едно от тях би могло да изследва различните културни системи със същата толерантност като семантиците, това би означавало че сме направили широк изход.

XinGengto EKG

Nagyon korán meg kell kezdeni az ifjú korosztály nevelését, már három-négy éves korban, legalább annak megértésére, hogy különböző nyelvek léteznek és így megértetve velük a sokszínűség elvét. Arról van szó, hogy meg kell mutatni a gyerekeknek, hogy egy nyelvet többféleképpen lehet rajzolni és azok, akik nem ugyanazt a szót használják arra, hogy egy nyelvről beszéljenek nem barátrak.

És mivel a szemléltetés a kulturális rendszerekkel foglalkozik (és nem csak nyelvekkel), hozzá még tudná tanítani ezeket a gyerekeket arra, hogy léteznek más öltözködési és táplálkozási

módok, egyszóval, különböző társadalmakban különböző magatartásformák léteznek

Ez egy módszere annak, hogy toleranciára és megértésre tanítsuk a gyerekeket. Ha minden gyerek úgy látná a különböző kultúrák és népszokások mint a személtárgyak, az azt jelentené, hogy egy nagy előrelépést tettünk.

Umberto ECO

Jekh šošaj tha je semiologura

Le ternie generacien trebal
 7e sikhāras len but, but angāl, kana
 le čhavorren si len trin-štar berša,
 kana v. nūmaj / sāmo te kerās lente
 xadāren so isi ververipen, O
 pučhipen si te sikhavas le
 čhavorrenge so ekzistisaren but
 aver mōdurā te anavāras jekhe
 šošojes thaj so kodōlā save na
 anavāren le šošojes sār ame
 anavāras les sajekhe lāvega nana-i
 mūsali niste vēdesge manusā

Vi anëtar kësaj shtëpie
semiolögjia dikhel savorre
ja në maj e çibëqë sistëmurat, vaj
vash të siklërel kadale çhavorren
vash të xuraven pen vaj të pravaren
ritualikone phirinata anë-e verren

Kadapa avelas jekh metōda te sildāras lente aven kovle llesqe thaj xāčarutne. Te sarkon čhavarro astilas te dikhel le verveḱ kulturālikane sistēmura šajekhe toleranciāqa sar keren le semilōgura, atūnc avelas so aṁe kerdām bare edukāciāqa progrēsura!

Umberto Eco

Textul cântecului: Farid
Ait SIAMEUR - Kabylie
- Algeria

Ilustrații: Saâd
BENYAIA - Maroc

Coperta: Jean Yves
ANDRE - Franța

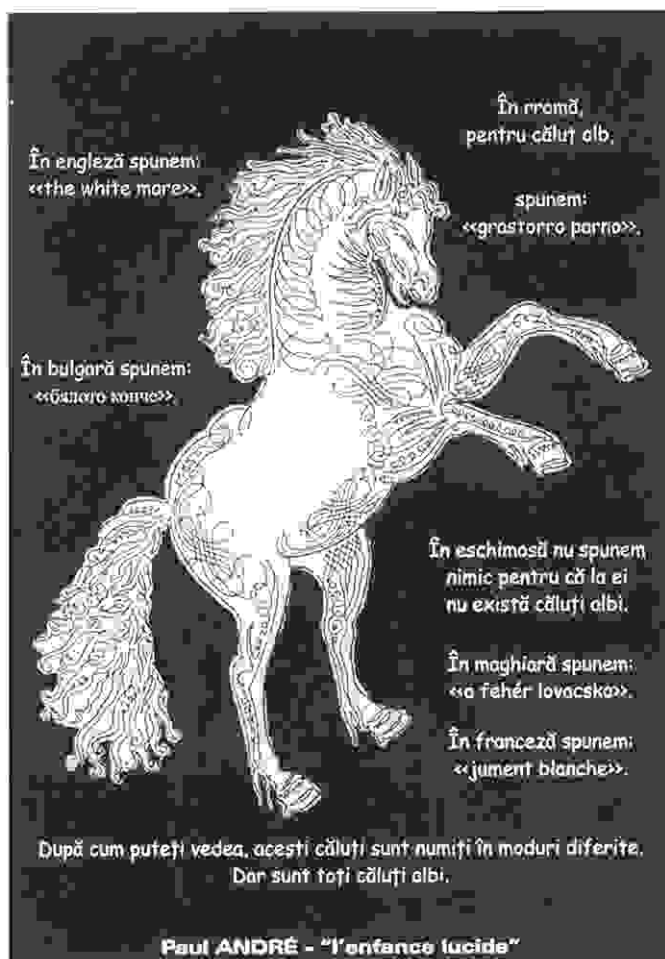
Traducere: Alexandra
JIVAN

Текст на песента: Farid
Ait SIAMEUR - Kabylie
- Алжир

Иллюстрации: Saâd
BENYAIA - Марокко

Копирца: Jean Yves
ANDRE - Франция

Превод: Vincentiu
GHERGULOV

În engleză spunem:
«the white mare».

În bulgară spunem:
«белото конче».

În română,
pentru călul alb.

spunem:
«grastorro parro».

În eschimosă nu spunem
nimic pentru că la ei
nu există călul alb.

În maghiară spunem:
«a fehér lovasko».

În franceză spunem:
«jument blanche».

După cum puteți vedea, acești călul sunt numiți în moduri diferite.
Dar sunt toți călul alb.

Paul ANDRÉ - "l'enfance lucide"

A Farid Ait SIAMEUR
cîmû dal szövege -
Kabylie - Algéria

Illusztrálta: Saâd
BENYAIA - Marokkó

Borító: Jean Yves
ANDRE - Franciaország

Fordította: B. NAGY
Éva, GHERASIM Emil és
KÁSA Zsolt

Gilăge alava: Farid Ait
SIAMEUR - Kabylie -
Algeria

Ă ilustrație: Saâd
BENYAIA - Maroc

I koperta: Jean Yves
ANDRE - Franca

Translația: Mihaela
ZĂTREANU și
Gheorghe SARĂU

ROMÂNIA

Ministerul Educației și Cercetării-Direcția pentru Învățământ în Limbile Minorităților - Str. G-ral Berthelot, nr. 30, sector 1, București / tel: 00 401 313 86 54; fax: 00 401 310 42 15 / e-mail: minorities@men.edu.ro
Institutul Intercultural Timișoara - Str. Miron Costin nr 2, RO- 1900 Timișoara / tel/fax: 00 40 56 19 84 57; 00 40 56 20 39 42 / e-mail: iit@itt.dnttm.ro / www.intercultural.ro

Uniunea Bulgară din Banat - Filiala Dudeștii-Vechi - Persoană de contact: Ana Petcov, 1977 Dudeștii-Vechi, nr. 153/A, jud. Timiș / tel: 00 40 56 38 41 40

FRANCE

Peuple et Culture - 12 rue WATTEAU, 29 200 BREST / tél: 00 33 98 2 42 40 70; fax: 00 33 98 2 42 40 59 / e-mail: pec-29@wanadoo.fr

UNGARIA

Foundation for Human Rights and Peace Education - Úri u. 49, 1014-Budapest / tel/fax: 00 361 22 40 782 / e-mail: h11397bor@ella.hu

BULGARIA

Balkan Foundation For Cross Cultural Education And Understanding « DIVERSITY » - 145 D G. Rakovsky, SOFIA 1000 / tél: (+359 2) 987 73 95; fax 981 47 56 / e-mail: hkbalkan@einet.bg

Art Forum - 15-22, Sofiisko shose - 2300 PERNIK / tel: 00 359 2 762 33 44; fax: 00 359 76 2 33 44 / e-mail: artforum@i-n.net

Comenius

ÉDITIONS
PEUPLE ET CULTURE